niedziela, 19.01.2025

Patron dnia - Święty Biskup Józef Sebastian Pelczar - w obronie wiary

Zapomnianą przez biografów cząstką działalności duszpasterskiej były jego odczyty filozoficzno-apologetyczne broniące wiary.

Ksiądz Biskup wygłaszał je dla mieszkańców Przemyśla. Miały one miejsce w sali magistratu. Informowało o nich obszernie „Echo Przemyskie" z 1908 r. Organizatorem tych konferencji był związek katolicko-społeczny utworzony z inicjatywy bp. Jana Sebastiana Pelczara. Początkowo było to Zjednoczenie Chrześcijańskich Robotników, a od 1906 r. Związek Katolicko-Społeczny w Przemyślu, działający w duchu przyszłej Akcji Katolickiej.

Członkowie tego związku, z ramienia miejscowych proboszczów, kierowali akcją dobroczynną, urządzali odczyty, prowadzili czytelnie i wypożyczalnie książek religijnych, pomagali w katechizacji i organizowaniu imprez religijnych. W zaproszeniach do uczestnictwa w wykładach bp. Pelczara zaznaczano, że ze względu na złożoną ich treść są one kierowane do ludzi wykształconych. Głównym celem odczytów było pogłębienie znajomości religii i odpowiedź na pytanie o sytuację wiary katolickiej w ówczesnym świecie, tj. na początku XX wieku. Cieszyły się one dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców miasta, słuchaczami była też młodzież szkolna.

Dzieła bp. Pelczara.

Zadania umacniania społeczności miasta w wierze w czasie narastających zagrożeń podjął się biskup, od 1906 r. ordynariusz przemyski, profesor teologii, wcześniejszy dziekan Wydziału Teologicznego i kolejno rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego. Był postacią niezwykle zasłużoną dla Kościoła i Przemyśla. Przede wszystkim był przewodnikiem życia duchowego wiernych diecezji przemyskiej, z wielką gorliwością szerzył kult Najświętszego Serca Jezusowego, był m.in. założycielem Zgromadzenia Służebnic Najświętszego Serca Jezusowego. To z jego inicjatywy dokończono dzieła regotyzacji katedry przemyskiej, odrestaurowano bardzo zniszczony dawny kościół Jezuitów, któremu nadano wezwanie Najświętszego Serca Jezusowego – „Gloria Sacratissimo Cordi Jezu". Dzięki zabiegom bp. Pelczara wzniesiono ostatecznie i poświęcono kościół Księży Salezjanów na Zasaniu i kościół na przedmieściu Błonie. Powstało Muzeum i Biblioteka Diecezjalna, miesięcznik „Kronika Diecezji Przemyskiej" i wiele innych dzieł.

Jeszcze w okresie krakowskim ks. dr J. S. Pelczar poświęcał się działalności społecznej, charytatywnej i oświatowej. Założył wiele czytelni, prowadził wykłady dla szerokich kręgów wiernych. M.in. w 1884 r. wygłosił dziewięć konferencji apologetycznych „O przyczynach niedowiarstwa w naszych czasach i o potrzebie religii dla rozumu, woli, serca, dla rodziny i społeczeństwa oraz dobrodziejstwach jakie religia katolicka wyświadczyła i dotąd świadczy narodowi polskiemu". Organizatorem tych spotkań, przeznaczonych głównie dla młodzieży akademickiej, było Towarzystwo św. Wincentego á Paulo oraz Towarzystwo Oświaty Ludowej. Teksty tych konferencji ogłoszono drukiem w Krakowie w 1890 r.

Wśród rozlicznych obowiązków Ksiądz Biskup również w Przemyślu kontynuował bardzo aktywną pracę duszpasterską. Z prawdami teologicznymi pragnął dotrzeć nie tylko do kapłanów, ale i do ludzi świeckich.

Konferencje.

W okresie od 6 marca do 2 kwietnia 1908 r. wygłosił cykl 10 konferencji, tematycznie nawiązujących do wcześniej prezentowanych w Krakowie. Ich przewodnią myślą miała być odpowiedź na pytanie: „Jak wielkim skarbem jest religia katolicka i dlaczego ta religia ma

dzisiaj tylu przeciwników?". Tematyka poszczególnych wykładów była następująca:

– Co jest istotą religii i skąd się religia wzięła na świecie?

– Refleksje krytyczne nad niektórymi religiami świata.

– Krytyczny pogląd na protestantyzm i odszczepieństwo wschodnie.

– Co religia katolicka daje rozumowi?

– Co religia katolicka daje woli i sercu, jak wpływa na sferę czynu i uczucia?

– Co religia katolicka daje rodzinie i narodowi polskiemu?

– Objawienia i cuda w Lourdes.

– Co religia katolicka daje społeczeństwu, jak wpływa na oświatę, moralność, politykę i życie społeczne?

– Geneza i źródła niedowiarstwa.

– Rozsiewniki i bliższe przyczyny niedowiarstwa.

Bardzo szeroki był wachlarz zagadnień przedstawionych przez bp. Pelczara. Redakcja „Echa Przemyskiego" po każdym wystąpieniu relacjonowała szczegółowo poruszone problemy. Warto może skupić się na kilku wybranych zagadnieniach, jakże aktualnych i ważnych po przeszło 100 latach.

XXRodzina.

Jakie nauki i rady pozostawił święty Biskup, wyjaśniając, co religia katolicka daje rodzinie, narodowi i społeczeństwu polskiemu? Najważniejsze myśli i nauki były następujące:

– Religia stoi na straży świętości i nierozerwalności małżeństwa.

– Religia wydźwignęła kobietę z wielkiego upodlenia i określiła jej stosunek do męża, uświęcając zarazem życie rodzinne.

– Religia opiekuje się dziećmi i daje im bogobojne wychowanie.

– Religijna rodzina jest ostoją narodu.

– Z religią przyszła na ziemie polskie cywilizacja. Przyczyniła się do jedności narodowej i politycznej, do potęgi narodu, zgody domowej i porządku społecznego.

XXŁad społeczny.

W wykładach Pasterz wyjaśniał też, jaki religia ma wpływ na ład społeczny. Mówił m.in.: „Żadna społeczność nie może istnieć bez religii, ona bowiem nadaje władzy wyższą sankcję (...), a równocześnie każe szanować wolność w granicach prawem Bożym określonym". Z takiego Bożego ładu ma wyrastać „prawdziwe braterstwo i sprawiedliwa równość".

Ksiądz Biskup podkreślał , że religia stoi na straży czystości obyczajów, świętości przysięgi i prawa własności, czyli zdrowej cywilizacji i prawdziwego postępu. Religia pobudza do miłości Ojczyzny, do troski o powszechny pokój i zgody między narodami" .

Treści wykładów zawarł bp Pelczar w dziele: „Obrona religii katolickiej. Jak wielkim skarbem jest religia katolicka i dlaczego ta religia ma dzisiaj tylu przeciwników" w tomie I, wydanym w Przemyślu w 1911 r.

Ojciec Święty Jan Paweł II ogłosił bp. Józefa Sebastiana Pelczara świętym w Rzymie, 18 maja 2003 r. Mądrość Boża przekazana przed tylu laty przez świętego Biskupa, patrona naszej archidiecezji, jakże jest aktualna. Niech to nauczanie przyświeca nam i dopomoże w formowaniu rodzin i narodu polskiego silnego Bogiem.

Źródło:
https://www.niedziela.pl/artykul/125431/nd/?utm_source=niezbednikKatolika&utm_medium=PanelDzienDesktop&utm_campaign=PanelDzienD